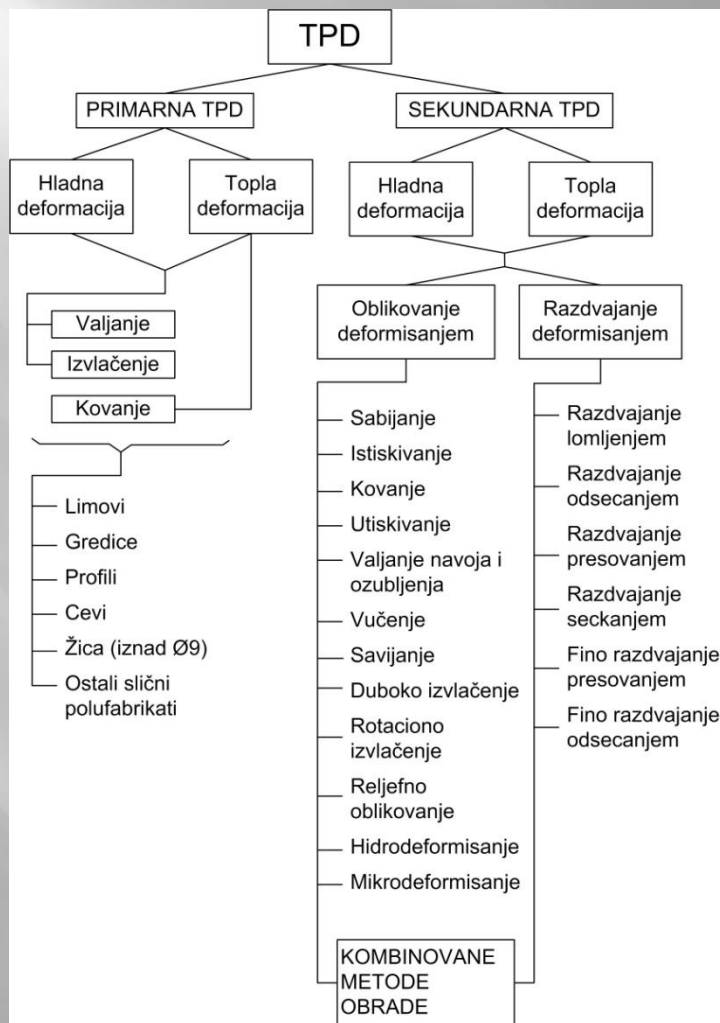

Драгиша Вилотић
Мирослав Планчак

Машине за обраду деформисањем
КРИВАЈНЕ ПРЕСЕ
(CRANK PRESSES)

2 TEHNOLOŠKE METODE I TEHNIČKE KARAKTERISTIKE MAŠINA ZA OBRADU DEFORMISANJEM

Slika 2.1 Podela metoda tehnologije plastičnog deformisanja [28]

2 TEHNOLOŠKE METODE I TEHNIČKE KARAKTERISTIKE MAŠINA ZA OBRADU DEFORMISANJEM

Metode tehnologije plastičnog deformisanja dele se na:

1. Metode zapreminskog oblikovanja:

- sabijanje;
- kovanje;
- istiskivanje;
- utiskivanje;
- kalibrisanje;
- kombinovana obrada, i dr.

2 TEHNOLOŠKE METODE I TEHNIČKE KARAKTERISTIKE MAŠINA ZA OBRADU DEFORMISANJEM

2. Metode obrade lima:

- odsecanje;
- probijanje i prosecanje;
- fino razdvajanje presovanjem;
- savijanje;
- duboko izvlačenje;
- rotaciono izvlačenje;
- razvlačenje;
- utiskivanje i reljefno oblikovanje;
- kombinovana obrada, i dr.

2 TEHNOLOŠKE METODE I TEHNIČKE KARAKTERISTIKE MAŠINA ZA OBRADU DEFORMISANJEM

3. Metode obrade profila, žice i uskih traka:

- odsecanje;
- vučenje;
- savijanje;
- višefazno oblikovanje i dr.

2 TEHNOLOŠKE METODE I TEHNIČKE KARAKTERISTIKE MAŠINA ZA OBRADU DEFORMISANJEM

Prema obliku polaznog materijala prese se dele:

1. Prese za zapreminsko deformisanje

- a) *prese za hladno zapreminsko oblikovanje*
  - prese za istiskivanje;
  - prese za utiskivanje;
  - prese za kovanje;
  - prese za kalibrisanje i ispravljanje i dr.;
- b) *prese za toplo zapreminsko oblikovanje:*
  - prese za slobodno kovanje;
  - prese za kovanje u kalupu;
  - prese za istiskivanje i dr.;

2 TEHNOLOŠKE METODE I TEHNIČKE KARAKTERISTIKE MAŠINA ZA OBRADU DEFORMISANJEM

2. Prese za obradu lima:

- univerzalne prese;
- prese za probijanje i prosecanje;
- prese za savijanje;
- prese za duboko izvlačenje;
- prese za reljefno oblikovanje i dr.;

3. Prese za oblikovanje delova od žice

2 TEHNOLOŠKE METODE I TEHNIČKE KARAKTERISTIKE MAŠINA ZA OBRADU DEFORMISANJEM

Projektovanje tehnološkog procesa kod većine metoda obrade deformisanjem obuhvata:

1. analizu tehnološkičnosti konstrukcije proizvoda;
2. određivanje oblika i dimenzija priprema;
3. definisanje potrebnog broja operacija ili faza oblikovanja;
4. određivanje postupka pripreme površina polaznog materijala i načina podmazivanja;
5. definisanje operacija žarenja;
6. proračun parametara procesa;
7. konstrukciju alata;
8. izbor mašina.

2 TEHNOLOŠKE METODE I TEHNIČKE KARAKTERISTIKE MAŠINA ZA OBRADU DEFORMISANJEM

Na izbor mašine utiču:

1. Tehnološki zahtevi:
  - vrsta obrade
  - broj potrebnih dejstava
  - dimenzije obratka
  - parametri procesa
  - brzina kretanja alata
  - veličina serije
2. Raspoloživi asortiman presa
3. Ekonomski pokazatelji
4. Ostali faktori

Slika 2.2 Dimenzije radnog prostora prese (*Lasco VP, 47,60*)
A - hod pritiskivača, B - maksimalna instalaciona visina,
C - razmak između vođica, D - širina stola, E - dužina stola

2 TEHNOLOŠKE METODE I TEHNIČKE KARAKTERISTIKE MAŠINA ZA OBRADU DEFORMISANJEM

Glavni tehnički parametri mašina za obradu deformisanjem su sledeći podaci:

- nominalno opterećenje, odnosno, nominalna sila mašine;
- maksimalni hod pritiskivača;
- nominalna energija;
- dimenzionalni parametri, u koje spadaju podaci o gabaritima mašine, podaci o dimenzijama radnog prostora i dimenzijama pritiskivača i radnog stola;
- brzinski parametri, koji definišu brzinu kretanja pritiskivača u pojedinim fazama rada mašine ili broj radnih ciklusa u jedinici vremena;
- masa pritiskivača, koja je važna za mašine dinamičkog dejstva;
- snaga pogonskih jedinica;
- ukupna masa mašine itd.